

...

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

10.Gf.40.401/2022/4.

A felperes:

Felperes1

cím2

A felperes képviselője:

Dr. Buglos Katalin Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Buglos Katalin ügyvéd)

cím1

Az alperes:

Alperes1

cím4

Az alperes képviselője:

dr. Gáspár Zoltán ügyvéd

cím3

A per tárgya:

szerződéses jogviszony fennállásának, felmondás érvénytelenségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel, csatlakozó fellebbezéssel támadott határozat száma:

2.G.40.178/2021/40.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes

A csatlakozó fellebbezést benyújtó fél:

alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 200.000 (Kettőszázezer) forint +áfa összegű másodfokú perköltséget, továbbá az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 2.508.000 (Kettőmillió-ötszáznyolcezer) forint fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi 10032000-01070044-09060018 számú számlája javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetét – amelyben az alperessel 2021. január 27-én megkötött tervezési szerződéses jogviszony fennállásának és az alperes 2021. március 30-i felmondása érvénytelenségének megállapítását kérte – az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította és kötelezte a felperest az alperesnek 15 napon belül 1.168.400 forint perköltség megfizetésére.

[2] A határozat indokolásában tényként állapította meg, hogy a peres felek között közbeszerzési eljárás eredményeként 2021. január 27-én tervezési szerződés jött létre „A helységi településközpont turisztikai célú fejlesztése” című projekt keretében a településközpont komplex fejlesztéséhez, felújításához, korszerűsítéséhez szükséges teljeskörű tervezési munkák tárgyában, amelynek első szakaszát képezte a koncepciótervek és látványtervek lakossági egyeztetésre alkalmas formában való elkészítése, melyet a felperesnek 45 napon belül kellett teljesítenie. Az alperes a szerződést 2021. március 30-án a felperes szerződésszegésére, illetve előzetes szerződésszegésre hivatkozással azonnali hatállyal felmondta.

[3] Az elsőfokú bíróság a megállapítási kereset polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 172. § (3) bekezdésében meghatározott törvényi előfeltételeit fennállónak találta, ezért a felmondást magában foglaló nyilatkozatban közölt tényeket, valamint a jogszabályon és a szerződésen alapuló felmondási okokat külön vizsgálta, amely utóbbi szerint az alperes egyebek között akkor volt jogosult felmondásra, ha a felperes a szerződésen alapuló kötelezettségeit olyan jelentős mértékben megszegte, hogy ennek következtében az alperesnek a további teljesítés nem áll érdekében.

[4] A késedelemre és a hibás teljesítésre alapított felmondási okok vizsgálata során a felperes által nem vitatott tényként vette figyelembe, hogy a felperes a tervezési szerződés IV.2.1. pontja szerinti koncepció- és látványterveket nem készítette.

[5] Az alperes adatszolgáltatási késedelmét nem látta megállapíthatónak, mert a szerződés VIII.12. pontja szerint az alperes a birtokában lévő adatok szolgáltatására volt köteles, amelynek eleget tett, a felperes által hivatkozott körben a terhére késedelem nem volt megállapítható. A parkolóhelyek kijelölése nem volt része a programnak, a felperes helytállóan hívta fel erre az alperes figyelmét, amelynek körében az alperes a felperes közreműködését kérte a közlekedéstervező alvállalkozója bevonásával, amely együttműködést a felperes a 2021. március 8-i elektronikus levelében megtagadta. Az elsőfokú bíróság következtetése szerint amennyiben az alperes késedelemben is volt, ezt a felperes okozta azzal, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:62. § (1) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettségének nem tett eleget és a szerződés VIII.6. pontjának a felek együttműködését szabályozó rendelkezéseit is megszegte. A gasztropincét érintően az alperes az okiratok tartalmából kitűnően a geodéziai felmérést átadta és szakvéleményt rendelt, a vízelvezetés körében a rendelkezésére álló adatokat 2021. február 17-én megadta, a további információ hiányára vonatkozó közlést a felperes tudomásul vette, amelyre tekintettel az ebben illetékes szervezettől kért tájékoztatást.

A helyszín³at érintő tervezési feladatot illetően a felperes azt kifogásolta, hogy az alperes annak ellenére ragaszkodott a program² szerinti szálláshelyek kialakításához, hogy a felperes tájékoztatása szerint a védett épület megváltozására nem fog engedélyt kapni. Az elsőfokú bíróság azt emelte ki, hogy a szerződés VI.9. pontja szerint a felperes valóban felhívhatta az alperes figyelmét a célszerűtlen és szakszerűtlen utasításokra, amennyiben azonban ezt ennek ellenére fenntartotta, a felperesnek a feladatot a megrendelő utasításai szerint, a megrendelő kockázatára kellett ellátnia vagy elállhatott a szerződéstől. Az utasítás teljesítését csak akkor tagadhatta meg, ha annak végrehajtása jogszabály vagy hatósági határozat megsértéséhez vezetne vagy veszélyeztetné mások személyét, vagyonát, ez utóbbi körben azonban a felperes konkrétumokat nem jelölt meg. Az alperes 2021. január 28-án írásban a felperes tudomására hozta, hogy a tervezési területet érintő telekösszevonást visszavonják, amellyel kapcsolatban a felperes érvelésével ellentétben nem volt indokolási kötelezettsége, a tervezési feladatot annak ismeretében kellett volna megvalósítani, hogy a telekösszevonásra nem kerül sor.

[6] Az elsőfokú bíróság következtetése szerint a felperesnek az együttműködési kötelezettsége körében törekednie kellett volna a koncepciótervek elkészítésére abban az esetben is, ha az alperes nem adott át részére valamennyi szükségesnek tartott információt. Az a magatartása, hogy a koncepciótervet részleteiben sem készítette el, hanem ehelyett részletes megvalósíthatósági tanulmányt készített, szerződésszegésnek minősül.

[7] A felperes azzal is megszegte a szerződést, hogy a részletes megvalósíthatósági tanulmányt 2021. március 16-án a levelező csoportban nyilvánosságra hozta, mert a szerződés VII.6. pontja szerint csak az alperes előzetes írásbeli hozzájárulásával adhatta volna tovább a tervezési dokumentáció bármely munkarészét harmadik félnek vagy adhatott nyilatkozatot a szerződés alapján nyújtott szolgáltatásról és a felperes által készített részletes megvalósíthatósági tanulmány is ebbe a körbe tartozik.

[8] A jogszabályra alapított felmondási okok közül az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:151. § (1) bekezdését az EBD2013. P. 15. számon közzétett eseti döntésben kifejtett értelmezés mentén megalapozottnak találta, mert a felperes a teljesítési határidőig (2021. március 16.) a koncepciótervet még egyes részleteiben sem készítette el, ehelyett egy részletes megvalósíthatósági tanulmányt készített, továbbá a szerződést megszegve ezt a munkarészt nyilvánosságra hozta és az alperes bizonyította, hogy bizalomvesztés miatt a felperes részéről megvalósuló további teljesítéshez fűződő érdeke megszűnt. A felperes 2021. február 18-i nyilatkozatában foglaltakra – melyben a felperes a program²mal kapcsolatos álláspontját fejtette ki – az elsőfokú bíróság megjegyezte, hogy a felperes a program² ismeretében kötött szerződést és maga sem állította, hogy a pályázat során kérdéseket, észrevételeket tett, nem kifogásolta a projekt nem megfelelő előkészítését. A felperes szerződésszegését a Ptk. 6:137. §-a alapján is megállapíthatónak látta, amely szerint a szerződés megszegését jelenti bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása és mivel a felperes a koncepciótervet nem készítette el, a szerződés nem teljesült, így az alperes alappal gyakorolta a felmondási jogát.

[9] A felmondási okok közül az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak a teljesítés jogos ok nélküli megtagadását, mert a Ptk. 6:183. §-a szerint ehhez az szükséges, hogy a szerződésszegő fél egyértelműen és félreérthetetlenül kifejezze azt a szándékát, hogy teljesíteni egyáltalán nem kíván. A felperes a 2021. február 18-i elektronikus levelében a program2mal kapcsolatos álláspontját fogalmazta meg, amelyből még áttételesen sem vonható le az a következtetés, hogy nem tud, illetve nem kíván teljesíteni és ez nem következik abból sem, hogy az alperes felhívása ellenére nem nyilatkozott úgy, hogy a szerződést teljesíteni kívánja. A felperes a szerződés teljesítésére vonatkozó akaratát a jogviszony fennállása alatt mindvégig kifejezésre juttatta, az elektronikus levelezésből és a személyes egyeztetésekből a szerződés teljesítésére vonatkozó szándéka egyértelműen kitűnik.

[10] A felperes szintén nem szegett szerződést azzal, hogy a támogató számára megismerhetővé tette a részletes megvalósíthatósági tanulmánynak tekintett munkarészt, mert a szerződés III.2.c) pontjából következően a támogató szervezettel kapcsolatba léphetett és egyeztetést folytathatott. A felperes szerződésszegését abban sem látta megállapíthatónak, hogy a megrendelővel nem egyeztetett terveket mutatott be lakossági fórumokon, mert a felperes valóban összehívott egy internetes fórumot, amelynek a tervek ismertetése is részét képezte volna, de az alperes felhívására ezt a fórumot nem tartotta meg. A lakossági fórumokon való részvétel nem valósít meg szerződésszegést, mert azon a szerződésről, a konkrét tervekről nem adott ki tájékoztatást és információkat. A felperes számára az nem volt tiltott és a munkamódszerének részét képezte, hogy felmérje a helységi lakosok tervezett változtatásokhoz való hozzáállását. Az a felmondásában közölt indok, hogy a felperes a szerződésszerű teljesítéssel és a megrendelővel való egyeztetéssel szemben a lakossági fórumok tartását előtérbe helyezi, az alperes szubjektív meglátása, de felmondás alapjául nem szolgálhat.

[11] A szerződés III.11., VI.4.6., VI.4.7. és III.13. pontjainak – amely utóbbi szerint a felperesnek a rendelkezésre álló pénzügyi fedezet összegéből megvalósítható tervet kellett készíteni és az ezzel ellentétes teljesítés hibás teljesítésnek minősül – megsértésére az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem került sor, mert a részletes megvalósíthatósági tanulmányban megfogalmazottak nem a szerződés szerinti koncepcióterv elkészítését jelentik. Az alperes tévesen tulajdonított jelentőséget a tanulmányban szereplő költségvetésnek és annak, hogy az 32 %-kal meghaladja a projektre szánt költségkeretet, mert a megvalósíthatósági tanulmány nem képezi a szerződéses szolgáltatás részét.

[12] A jogszabályra alapított felmondási okok közül az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak a Ptk. 6:150. § (1) bekezdésében megfogalmazott közbenső szerződésszegésre való hivatkozást, mert az alperes nem jelölt meg olyan felperesi mulasztást, amely megakadályozta volna az alperest a szerződésből eredő kötelezettségei megfelelő teljesítésében. A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 143. § (1) bekezdés a) pontjában írt felmondási okot – amely szerint akkor van lehetőség a szerződés felmondására, ha feltétlenül szükséges a szerződés olyan lényeges módosítása, amelyre új közbeszerzési eljárást kell lefolytatni – az elsőfokú bíróság a tervezési szerződés III.11., III.13., VI.4.6. és VI.4.7. pontjai körében kifejtettekre visszautalva, azokkal egyező indokok mentén nem látta megállapíthatónak. A késelem kapcsán idézte a Kbt. 48. § (1)

bekezdésének, a Ptk. 6:35. § (1) bekezdésének és 8:3. § (3) bekezdésének, valamint a Pp. 146. § (5) bekezdésének a határidő számítására vonatkozó rendelkezéseit és arra a következtetésre jutott, hogy a szerződés IV.2.1.pontjában meghatározott 45 napos teljesítési határidő 2021. március 16-án járt le, így ha a felperes március 16-án a koncepciótervet szolgáltatva volna, nem esett volna késelelembe.

[13] A felperesnek a Ptk. 6:151. § (2) bekezdésére való hivatkozását – amely szerint a jogosult a hibás teljesítésből eredő jogokat csak a hiba kijavítására tűzött határidő eredménytelen eltelte után gyakorolhatja – az elsőfokú bíróság azért találta alaptalannak, mert a szerződés XII.2. pontja szerint az alperes súlyos szerződésszegés esetén akár azonnali hatállyal felmondhatta a szerződést, nem kellett ezt megelőzően a felperest kijavításra felhívni. A felperes szintén alaptalanul hivatkozott arra, hogy az alperes a szerződés VI.10. és VI.11. pontjaiban foglaltak ellenére nem nyilatkozott a részletes megvalósíthatósági tanulmányra, mert az alperesnek a szerződés VI.10. pontjában meghatározott kötelezettsége – a tervek jóváhagyása vagy egyeztetési eljárás kezdeményezése – csak a szerződés szerint szolgáltatott tervek esetén áll fenn, a felperes pedig nem ilyen terveket készített, míg a szerződés VI.11. pontja jogosultságot és nem kötelezettséget határoz meg az alperes számára az észrevételezésre.

[14] A Kbt. 43. § (1) bekezdésére, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 27. § (1)-(2) bekezdéseire és 27. § (3) bekezdésére való felperesi hivatkozást nem vizsgálta, mert az alperes esetleges jogszabálysértése a fenti jogszabályokban szabályozott eljárást tesz lehetővé, de az iratok nyilvánosságra hozatalát nem alapozza meg.

[15] Az elsőfokú bíróság a felperes által hivatkozott képviselői észrevételeket mellőzte, mert azokat a per elbírálása szempontjából nem tartotta relevánsnak, továbbá figyelmen kívül hagyta az új közbeszerzési eljárással kapcsolatos felperesi érveket, mert a felek jogviszonyát az általuk kötött szerződés alapján kellett elbírálni.

[16] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kereset teljesítését, valamint az alperes marasztalását az első- és a másodfokú perköltségben.

[17] A fellebbezését arra alapította, hogy az elsőfokú ítélet iratellenes és téves következtetéseket tartalmaz az alperesi késelelem megítélése körében, az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a felperes teljesítését is, amikor úgy foglalt állást, hogy az általa leadott anyag még részben sem felel meg a szerződés által elvárt koncepció- és látványterv fogalmának, emellett nem helytállóan értelmezte a szerződés szerzői jogra és annak átszállására vonatkozó rendelkezéseit.

[18] A késedelem értékelése körében kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a szerződést akként, hogy az alperes kötelezettsége csak a birtokában lévő adatok szolgáltatására vonatkozik és ebből téves következtetéssel jutott arra a megállapításra, hogy az alperes minden birtokában lévő adatot átadott. Ehhez képest az alperes köteles volt a szükséges intézkedések megtételére és késedelme ennek elmulasztása esetén is megvalósulhatott. Az elsőfokú bíróság megállapítása iratellenes abban a tekintetben, hogy megtagadta volna a parkolóhelyek kérdésében az együttműködést, mert ilyen kijelentést nem tett és erre az alperes sem hivatkozott. Ezzel szemben már a szerződés megkötését megelőzően felhívta az alperes figyelmét a parkolóhelyek kijelölésének szükségességére és a 2021. február 2-i, február 9-i, február 12-i és március 4-i elektronikus leveleiből kitűnően javaslatokat tett azok elhelyezésére, amelyhez képest az alperes csak 2021. március 5-én jelezte, hogy közlekedési altervezővel szeretne egyeztetni. Hangsúlyozta, hogy a parkolóhelyek kijelölése és kiépítésének tervezése sem a tervezési szerződés, sem pedig a program2 szerint nem volt a felperes szerződéses feladata, ezért ennek elmaradása nem tartozik a felperes felelősségi körébe. Az alperes következetes álláspontja egyébként az volt, hogy a parkolóhelyek kijelölése a koncepciótervek elkészítéséhez nem szükséges, amellyel szemben az elsőfokú eljárásban részletesen kifejtett indokok szerint ez elengedhetetlen lett volna. A felek számára világossá vált, hogy a tervezési területen a parkolóhelyeket nem lehet elhelyezni, a felperesnek viszont nem volt kötelezettsége a tervezési területen kívül tervezési munkát végezni, ezért az alperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a parkolóhelyeket a felperesnek kellett volna kijelölnie vagy közlekedéstervezőt kellett volna biztosítania ahhoz, hogy az alperes ki tudja jelölni azokat. A parkolóhelyek kijelölése nélkül engedélyezési tervet nem lehet készíteni, építési engedélyt nem lehet kérni, mert az egyes épületek rendeltetése, elhelyezése meghatározza a parkolóhelyek építésügyi jogszabályokban meghatározott számát. A koncepciótervezési fázis azért sem volt lezárható a parkolóhelyek kijelölése nélkül, mert a szerződés III.2.a) pontja szerint a felperesnek teljeskörű nyilatkozatot kellett tenni az engedélyköteles beruházási elemekről és 73 db új parkolóhely létesítésére vonatkozó programelem ismerete nélkül ilyen nyilatkozatot felelősen nem adhatott ki. Mindezek következtében a parkolóhelyek kijelölésének – amely az alperes kötelezettsége volt – már a vázlattervek elkészítése előtt meg kellett volna történnie. A parkolóhelyek kijelölése nélkül egyébként az engedélyezési szakaszban ellátandó feladatokra megszabott 75 napos teljesítési határidő betartása nem volt lehetséges. Az alperes nem tett eleget a szerződés VIII.12. pontjában foglalt kötelezettségének, nem szolgáltatotta a parkolóhelyekre vonatkozó adatokat, a szükséges döntést nem hozta meg, amelynek következtében a szerződés teljesítésére nyitva álló tervezési határidő el sem kezdődött, illetve az megszakadt.

[19] A gasztropincéhez szükséges geodéziai felmérést érintően azt emelte ki, hogy az alperes a geodéziai felmérést valóban elvégeztette, azonban annak a 2021. február 26-án kelt nyilatkozatban részletesen felsorolt hiányosságok miatt szükséges kiegészítését nem készítette el, mert az volt az álláspontja, hogy a felmérésből minden adat kiolvasható, ehhez képest a felperes szerint az nem volt elég a tervezéshez, így az alperes késedelme ebben a körben is megállapítható. A vízelvezetésre vonatkozó adatszolgáltatás kérdésében az elsőfokú bíróság nem vette teljeskörűen figyelembe a keresetlevélhez F/10. számon mellékelt táblázatban felsorolt kérdéseket és nem értékelte, hogy azok egy részére az alperes nem válaszolt, így adatszolgáltatása nem tekinthető teljes körűnek. Miután a felperes tervezési feladatának része volt a tervezéssel érintett közterület nevel csapadékvíz elvezetése, ennek kérdése a koncepciótervek és látványtervek elkészítése szempontjából előkérdésnek minősült, a hiányzó adatokkal, a település térképével, illetve a vízelvezetést jelölő rajzokkal kizárólag az alperesnek kellett rendelkeznie, így a késedelme ebben a körben is megállapítható.

[20] A helyszín³at érintő tervezési feladattal összefüggésben az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában nem tért ki arra, hogy az általa részletesen felsorolt kérdésekre vonatkozó adatok szolgáltatásának hiányát milyen okból nem tekinti alperesi késedelemnek. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy a keresetlevél F/10. sorszámú mellékletében felsorolt egyes kérdéseit, továbbá a 2021. február 23-án kelt levelében írt egyes kérdéseket az alperes megválaszolatlanul hagyta. Hangsúlyozta, hogy a szerződés VIII.12. pontja szerint az alperes szerződéses kötelezettsége volt a szükséges intézkedések megtétele is és az általa felsorolt hiányzó adatok és intézkedések közül már egynek a hiánya is megalapozza az alperes késedelmét, amely a felperesi késedelmet kizárja.

[21] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az általa szolgáltatott tervek alapján tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a koncepciótervet részleteiben sem készítette el. Az valóban nem volt vitás, hogy nem a tervezési szerződésnek megfelelő komplett és mindenre kiterjedő koncepció terveket és látványterveket készített a teljesítési határidőben, ugyanakkor már a keresetlevélben és az elsőfokú eljárásban is arra hivatkozott, hogy e tervek részben elkészültek, csupán azok az adatok és információk hiányoznak belőlük (parkolók, megújuló energia használata), amelyeket az alperes nem adott át. Nincs jelentősége annak, hogy a felperes a leadott anyag kísérlélevelében azt megvalósíthatósági tanulmánynak nevezte, mert a teljesítést annak tartalma alapján kell megítélni és tényszerűen megállapítható, hogy valamennyi tervlap-pecséten koncepció megnevezés szerepel és a kormányhivatal is „F” jelű koncepciótervet említ a véleményében. A felperes nyolc különböző tervet adott le, amelyekben különböző koncepciókat vázolt fel, az alperes ezekre észrevételt nem tett és nem állította, hogy a tervek még részleteiben sem felelnek meg a koncepcióterv fogalmának, sőt úgy nyilatkozott, hogy a szolgáltatott anyag egy koncepcióterv tartalmi elemeinek alapjaiban megfelel, amely nyilatkozatával az alperes elismerte, hogy 2021. március 16. napján koncepcióterveket adott át a részére. Mindezekből következően az általa szolgáltatott tervek olyan hiányos koncepciótervek, amelyekből az alperes által átadni elmulasztott adatok hiányoznak, ezért az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes megállapítása iratellenes.

[22] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a szerződés VII.6. pontjának téves értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy a tervek lakossággal való megismertetése felmondást megalapozó szerződésszegésnek minősül. A szerződés fenti rendelkezését csak a szerzői jogok átszállásáról szóló VII.1. ponttal együtt lehet értelmezni, amely szerint – egyebekben összhangban a szerzői jogi törvénnyel és a közzétett eseti döntésekből tükröződő egységes ítélkezési gyakorlattal – a terveket érintő felhasználási jogok csak az elkészített mű elfogadásával és a díj megfizetésével szállnak át a felhasználóra. Az alperes díjfizetés hiányában az átadott tervekkel, azok munkapéldányaival nem rendelkezhetett, így nem szabhatta meg azt sem, hogy a felperes azt kinek adja át. Ebből következően a felperes nem sérthette meg a szerződés VII.6. pontját, de a felmondáshoz szükséges másik konjunktív feltétel, az érdekmúlás sem valósult meg. Az alperes nem bizonyította és az elsőfokú bíróság sem tért ki az indokolásban arra, hogy a tervek lakossággal való megosztása miképp okozott az alperes részéről érdekmúlást. Kiemelte, hogy az alperes erre alappal nem is hivatkozhat, mert az önkormányzat közpénzekkel gazdálkodik, a helyi lakosokért működik, így nem lehet érdekmúlásra hivatkozni arra tekintettel, hogy a lakók megismerhették a terveket, különös figyelemmel arra, hogy a tervezési szerződés eleve rendelkezik a lakossági egyeztetésről,

továbbá a közösségi tervezést – mint a felperes munka- módszerét – az alperes nem kifogásolhatta.

[23] Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte az érdekmúlás fogalmát, amikor úgy foglalt állást, hogy ennek megvalósulásához elegendő az alperes bizalomvesztése. Ehhez képest a Ptk.-hoz fűzött magyarázat (HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest 2022.) szerint az érdekmúlásra hivatkozó félnek azt kell bizonyítani, hogy az a gazdasági cél, amelyet a szerződés megkötésével el kívánt érni a kötelezett szerződésszegése következtében már nem érhető el, ezért a jogosultnak nem áll érdekében a szerződéses jogviszony fenntartása. Az érdekmúlást az alperesnek kellett volna bizonyítani, de az alperes nem adta elő és az elsőfokú ítélet sem tért ki arra, hogy az alperes teljesítéshez fűződő érdeke miért szűnt meg, a bizalomvesztés érdekmúlási okként nem szolgálhat, különös figyelemmel arra, hogy a közbeszerzési eljárás eredményeként létrejött szerződésekben a szerződő partnerek közötti bizalomnak nem lehet szerepe. Azt, hogy az alperes tervezési feladat elvégzéséhez fűződő érdeke nem szűnt meg, alátámasztja, hogy új közbeszerzési eljárást írt ki, amelyet aztán a felperes által abban az eljárásban is feltett, a jelen per tárgyát képező megválaszolatlan kérdések miatt visszavont, majd a tervezési feladatot saját tervezőivel próbálta megvalósítani.

[24] Kiemelte, hogy az alperes a koncepciótervek, látványtervek részleteit tartalmazó tervdokumentációra érdemi észrevételt nem tett, kifogást nem közölt, amelyből szerinte az következik, hogy a teljesítése az át nem adott adatok és információk hiányától eltekintve hiánytalan és hibátlan, amelyet az alperes sem a felmondást megelőzően, sem pedig a felmondásban nem cáfol, így alappal nem hivatkozhat arra, hogy a felperes késedelme miatt megszűnt a teljesítéshez fűződő érdeke. Az alperes nem bizonyította továbbá azt sem, hogy a felperes előzetes szerződésszegésben volt, amelyre tekintettel alappal feltételezhette, hogy csak számottevő késedelemmel tud teljesíteni, ami nem áll érdekében.

[25] Az alperes csatlakozó fellebbezésében a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjai alapján kérte az elsőfokú ítélet indokolásának megváltoztatását és annak megállapítását, hogy a felmondása alapos volt abból az okból is, hogy a felperes a teljesítést jogos ok nélkül tagadta meg, továbbá a Ptk. 6:151. §-a körében azért is, mert az előmegvalósíthatósági tanulmányhoz tartozó vázlat szerint a felperes nem tekintette véglegesnek a program2ot, annak olyan mértékű megváltoztatására törekedett, amely már nem célozta a program teljes megvalósíthatóságát és a szerződés III.11. pontjában foglaltakkal szemben a projekt költségvetésénél 32 %-kal magasabb bekerülési költségű tervet kívánt megvalósítani.

[26] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a felmondásban és az ítélet tényállásában is rögzített felperesi magatartást nem értékelte a teljesítés megtagadására irányuló egyértelmű szándéknak, mert az okiratokból kitűnően a felperes akarata soha nem irányult a program2 szerinti tervek elkészítésére. A program2 2021. január 31-i levelében foglaltak szerint való megváltoztatására irányuló szándékán és az ahhoz mellékelt vázlatok elkészítésén túl a szerződés megvalósítása érdekében érdemi munkát nem végzett, mert a 2021. március 16-i vázlatok lényegében megegyeznek az alperes által már korábban

kifogásolt, illetve elutasított 2021. januári vázlatokkal. Az újonnan csatolt és megvalósíthatósági tanulmánnyal kiegészített vázlat pedig nem a program2 szerinti, ráadásul a költségkeretet 32 %-kal meghaladó javaslat volt. A felperes a megbízói utasítást el nem fogadva a saját korábban kialakított koncepciójának keresztülvitele érdekében az alperest megkerülve a lakosság befolyásolásával kívánt nyomást gyakorolni a képviselőtestületre, az elképzeléseit tartalmazó és azt részletesen bemutató vázlatokat 2021. március 18-án nyilvánosságra hozta. A felek közötti bizalom megromlott, a személyes egyeztetések vitákba torkoltak. Az alperes mindezekre figyelemmel jogosan várta el, hogy a felperes írásban erősítse meg a szerződés szerinti teljesítési képességét és szándékát, amelyet nem tett meg. Álláspontja szerint a felperes együttműködési, valamint teljesítési készségének hiányát támasztja alá az is, hogy a bizottság1 előtt eljárást kezdeményezett a tervezési feladatát alapvetően befolyásoló közbeszerzési eljárás előkészítetlensége miatt. A program2ban foglaltaktól eltérő álláspontját nem adta fel, szerződésmódosítást nem kezdeményezett, hanem a program2mal összhangban nem álló, az alperes által már korábban alkalmatlannak talált és elutasított anyagot adott le, amelyben a projektet több ütemben kívánta megvalósítani akként, hogy már az első ütem tekintetében 32 %-os költségtöbblettel prognosztizáltan kívánta túllépni az egész programra előírányzott költségvetést. A megbízó akaratát figyelmen kívül hagyó elképzeléseit azzal erősítette, hogy csak az általa kívánatosnak tartott változathoz készített megvalósíthatósági tanulmányt.

[27] Érvelése szerint az időrendi sorrendbe rendezett eseménytörténeti tények együttes értékelésével az elsőfokú bíróság mérlegelésével szemben az alperes alappal következtetett arra, hogy a felperes sem a teljesítési határidőben, sem később nem kívánt teljesíteni, a megrendült bizalmat nem is kívánta helyreállítani, így az alperesnek nem állt érdekében a további egyeztetés és a szerződés fenntartása.

[28] Nem tartotta helytállónak az elsőfokú bíróság indokait abban a tekintetben sem, amely szerint a tervezési szerződés III.11., III.13., VI.4.6., VI.4.7., és III.2.a. pontjai szerint a felmondás ne lenne alapos. Kiemelte, hogy a részletes megvalósíthatósági tanulmánynak nevezett dokumentációhoz csatolt terv a program2ot kivitelezésében kettéosztotta, egyes beruházási elemeket elhagyott és a teljes beruházási keretet jelentősen meghaladó költségbecslést határozott meg. Az alperes álláspontja szerint ez a benyújtott munkafázis is alapul szolgált a felmondásra, mert egyértelműen azt bizonyítja, hogy a felperes nem is kívánt szerződésszerűen teljesíteni, sem a program2ot, sem pedig az előírányzott költségvetést nem kívánta betartani.

[29] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, utalva annak a csatlakozó fellebbezéssel nem érintett helyes indokaira. Az alperes vitatta azt a fellebbezési tényállítást, hogy a 2021. március 16-án átadott anyag – az alperesi adatszolgáltatásból levezethető hiányosságoktól eltekintve – a szerződés szerint elkészített látvány- és koncepcióterv. Kiemelte, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban nem állította, hogy szerződésszerűen teljesített, így a másodfokú eljárásban erre már nem hivatkozhat, de ennek eldöntése egyébként is szakkérdés és az elsőfokú eljárásban bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. A felperes az adatszolgáltatást érintően az alperes felróhatóságára nem hivatkozhat, az elsőfokú bíróság helytálló indokai szerint teljesítését az alperes késedelme nem akadályozta.

[30] A parkolóhelyek kapcsán azt emelte ki, hogy ezek szükségességére a felperesnek a szerződéskötést megelőzően fel kellett volna hívni az alperes figyelmét, így az ebből eredő esetleges késedelem a felperes érdekkörébe tartozik. Ettől függetlenül a felperest a koncepció- és látványtervek elkészítésében a parkoló kérdésköre nem akadályozta, azzal ekkor még nem kellett számolnia, mert a felek nem vitásan megegyeztek abban, hogy a parkolóhelyeket a tervezési területen kívül kell elhelyezni. Kiemelte, hogy a szerződéses kötelezettségét meghaladva segítette a felperest a szükséges adatok beszerzésében, de az nem volt elvárható tőle, hogy minden hiányzó adatot saját költségen biztosítson. A vízelvezetés körében az adatbeszerzés kizárólag a felperes kötelezettsége volt, a helyszín³ tekintetében a felperesnek az alperes utasítása szerint kellett volna eljárnia, illetve választhatott volna a jogszabály által biztosított jogkövetkezmények között. A szükséges nyilatkozatait ezzel kapcsolatosan megtette, a felperes késedelemre alappal nem hivatkozhat, a felek eltérő álláspontjának a per tárgyát képező közbenső teljesítésnél nem volt jelentősége.

[31] A tervezési szerzői jogok, illetve a rendelkezési jog valóban az alkotás elkészültét követően a vállalkozói díj megfizetése után illeti meg az alperest, de ez nem jelenti azt, hogy a felperes annak egyes részelemeit nyilvánosságra hozhatja, mert a létrehozandó mű tekintetében a felhasználási joga korlátozott és az alperestől függő volt, így a munkatervek hozzájárulás nélküli nyilvánosságra hozatalával szerződést segett. Az alperes érdekmúlását a felperesi teljesítés körében kell értékelni, vagyis azt kell megítélni, hogy a felperesnek szándékában állt-e és képes volt-e a megbízói akaratot megvalósítani és ezen cél érdekében a felek képesek-e közösen együttműködni. A csatlakozó fellebbezésben és az elsőfokú eljárásban megjelölt felperesi magatartások vizsgálatával egyértelmű, hogy a felperes nem az alperes szerződési akaratát kívánta megvalósítani és ebből a célból nem is volt képes együttműködni, az utasításait figyelmen kívül hagyta, a saját elképzeléseit kívánta megvalósítani, megkérdőjelezte a választott alperesi képviselők kompetenciáját és a lakosság befolyásolásával kívánta saját elképzeléseit ráerőltetni az alperes képviselőire. A kifejezett alperesi tiltás ellenére szervezett lakossági egyeztetés álláspontja szerint olyan súlyú szerződésszegés, amely a felperessel minden jövőbeni együttműködést lehetetlenné tett.

[32] A felperes álláspontjával szemben nem annak van jelentősége, hogy a megrendelőnek célja-e a program² megvalósítása, hanem annak, hogy az adott vállalkozó részéről megvalósuló további teljesítéshez fűződő érdeke megszűnt-e. Álláspontja szerint a felmondásban foglaltak, az okiratok tartalma és a peres felek nyilatkozatai alapján egyértelműen bizonyított, hogy a felperesi teljesítéshez fűződő érdeke megszűnt, a felperes magatartása, együttműködésének hiánya és az emiatti bizalomvesztés miatt megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperessel a céljai megvalósítása érdekében a továbbiakban nem kíván együttműködni. Az alperest további egyeztetési kötelezettség a felmondás előtt nem terhelte, mert a felperes egy korábban már elutasított és ismételten a program²tól eltérő teljesítést kívánt ráerőltetni.

[33] A felperes elsősorban kérte a csatlakozó fellebbezés visszautasítását, mert álláspontja szerint annak eljárásjogi feltételei nem állnak fenn, az alperes az elsőfokú ítélet

indokolását csak önálló fellebbezéssel támadhatta volna. Ellenkérelme az elsőfokú ítélet csatlakozó fellebbezéssel támadott és álláspontja szerint helyes indokainak a helybenhagyására irányult.

[34] A Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, mert annak nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése [Pp. 358. § (5) bekezdés]. A Pp. 369. § (3) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörében eljárva a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési kérelem, illetve ellenkérelmek korlátai között vizsgálta a peres felek közötti tervezési jogviszony fennállását és ennek körében azt, hogy az alperes felmondása alkalmas volt-e jogi hatály (a szerződés megszüntetése) kiváltására.

[35] A Fővárosi Ítéltábla a felperes fellebbezését alaptalannak, a csatlakozó fellebbezést alaposnak találta, mert az elsőfokú döntés megalapozott, azonban az egyes felmondási okok fennállása tekintetében az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetések, a tények eltérő minősítése alapján.

[36] A Fővárosi Ítéltábla előrebocsátja, hogy a csatlakozó fellebbezés előterjesztésének nem volt eljárásjogi akadálya, visszautasítási ok nem állt fenn. A Pp. 372. § (1) bekezdésében szabályozott csatlakozó fellebbezés olyan járulékos jellegű perorvoslat, amelynek előterjesztésére a fellebbező fél ellenfele jogosult azzal a korlátozással, hogy csatlakozó fellebbezéssel az ítéletnek csak az a része támadható, amelyet a fellebbezés érint, illetve a perbeli esetre nem vonatkoztatható azzal a feltétellel, hogy kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelem esetén csatlakozó fellebbezésben az ítélet megváltoztatása nem kérhető.

[37] A felperes a keresetet elutasító elsőfokú ítéletet fellebbezésében teljes egészében támadta, fellebbezési kérelme az elsőfokú határozat megváltoztatására és a keresetnek való helyt adásra irányult, vagyis kiterjedt az ítélet rendelkező részére és annak indokolására is, figyelemmel arra, hogy a határozat alapjául szolgáló egyes indokok önállóan nem emelkedhetnek jogerőre. Emiatt az alperes az indokolás részbeni megváltoztatása iránt előterjeszthetett csatlakozó fellebbezést. A Pp. 372. § (1) bekezdésének az a rendelkezése, hogy a fellebbező fél ellenfele akkor nyújthat be csatlakozó fellebbezést, ha a fellebbezéssel megtámadott ítélet megváltoztatását maga is kívánja, nem értelmezhető akként, hogy csatlakozó fellebbezéssel kizárólag a fellebbezéssel megtámadott ítélet rendelkező részének a fellebbező fél terhére való megváltoztatása kérhető. A kizárólag a határozat indokolása elleni csatlakozó fellebbezésben – mint a perbeli esetben – a rendelkező rész megváltoztatása nem kérhető, mert az alperes nyilvánvalóan nem kívánta a számára kedvező ítéleti döntés megváltoztatását, ebből azonban még nem következik, hogy az indokolás ellen csatlakozó fellebbezésnek ne lenne helye. Az alperes a fellebbezésben foglaltakra tekintettel és ahhoz képest a maga számára kedvezőbb döntést úgy kívánta elérni, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság által megalapozottnak ítélt felmondási okok nem állnának fenn, úgy az elsőfokú eljárásban előadott, de az elsőfokú bíróság által alaptalannak ítélt okok alapján a felmondása alaposnak, a peres felek közötti jogviszony pedig megszüntetnek minősüljön. A Pp. szabályai

nem zárják ki az ítélet indokolása elleni csatlakozó fellebbezést, ugyanerre a következtetésre jutott a Győri Ítéltábla a Gf.20.124/2020/9. számú eseti döntésében is.

[38] A Fővárosi Ítéltábla az érdemi elbírálás során abból indult ki, hogy a felek közötti tervezési szerződés per tárgyát képező első szakaszában a koncepció- és látványtervek elkészítése mellett a felperes feladata volt a szükséges előzetes hatósági- és közmű egyeztetések lefolytatása, valamint az engedélyköteles beruházási elemek meghatározása és az ezek teljeskörűségére való nyilatkozat kiadása is, majd a további szakaszokban az építési engedélyezési- és kiviteli tervek elkészítése, valamint a tervezői művezetői feladatok ellátása. A szerződés szerinti tervezési feladat egyes szakaszai egymásra épültek, vagyis a koncepció- és látványtervekből a lakossági egyeztetést követően kiválasztott koncepciónak megfelelő engedélyezési-, majd kivitelezési tervdokumentációt kellett készíteni a szerződés mellékletét jelentő program2ban meghatározottak szerint, amely a fejlesztéssel érintett projektrészekre nézve külön-külön részletesen meghatározta a tervezési feladatot, a megrendelő elvárásait, valamint részfeladatokra lebontva a költségbecslést, amelyet a felperesnek a szerződés VI.4.6. pontjában foglalt kötelezettsége szerint a beruházási elemek tervezésénél figyelembe kellett vennie és törekednie kellett arra, hogy a teljes beruházás összes bekerülési költsége ne haladja meg a program2ban foglalt teljes összeget. Nem volt vitás, hogy a felperes számára már a szerződés megkötése előtt ismert volt az a tény, hogy a teljes egészében támogatásból finanszírozott beruházás megvalósítására 637.800.000 forint + áfa összeg áll rendelkezésre és a projekt befejezésének a támogató által előírt határideje 2022. december 31. volt.

[39] A per tárgyát a tervezési szerződés első szakaszát jelentő szolgáltatás képezte és azt kellett elbírálni, hogy az alperes szerződésen, illetve jogszabályon alapuló felmondási joga megnyílt-e. A peres felek között vitás volt, hogy a 2021. március 16-án átadott anyag a felperes szerződéses szolgáltatásának minősül-e, mert az alperes álláspontja szerint az nem a szerződés alapján történt teljesítés és a felperes sem annak szánta, míg a felperes – az alperes érvelésével ellentétben – már az elsőfokú eljárásban is állította, hogy a szerződés első szakaszát részben teljesítette nem vitásan hiányosan, de szerződésszegését az alperes adatszolgáltatási- és intézkedési kötelezettségének elmulasztása kizárja. Az elsőfokú bíróság ehhez képest arra a következtetésre jutott, hogy a részletes megvalósíthatósági tanulmány nem képezi a szerződés részét, az abban megfogalmazottak nem a koncepcióterv elkészítését jelentik (elsőfokú ítélet [79] pont utolsó bekezdés), továbbá a felperes által nem vitatott tényként állapította meg, hogy a tervezési szerződés IV.2.1. pontja szerinti koncepcióterveket és látványterveket nem készített, amelyre tekintettel a szerződésszegést annak alapján látta megállapíthatónak, hogy az alperes mulasztásának hiányában a felperes a szerződésszegését eredményesen nem tudta kizárni.

[40] A Fővárosi Ítéltábla mindezekhez képest abból indult ki, hogy a felek a szerződésben nem határozták meg az első szakaszban teljesítendő koncepcióterv fogalmát, tartalmi elemeit és erre nézve jogszabályi rendelkezés sincs. A rendelkezésre álló adatok alapján az megállapítható volt, hogy a 2021. március 16-án leadott anyag az alperes érvelésével és az elsőfokú bíróság megállapításával ellentétben nem a szerződés keretein, a szerződéses teljesítés körén kívül eső szolgáltatás volt a felperes részéről. Ebből a szempontból nem az elnevezésnek vagyis annak volt jelentősége, hogy azt a felperes részletes

megvalósíthatósági tanulmánynak nevezte, hanem a szolgáltatott anyag tartalmának, amely a hőszigetelési tanulmány, a faállomány vizsgálata, a parkolószámítás mellett nyolc féle, a felperes által koncepciótervnek nevezett tervezetet és látványterveket is tartalmazott, amelyek közül a felperes az egyik, az „F” jelű koncepcióban bemutatott elképzeléséhez általa tanulmánytervnek nevezett részletes építészeti műszaki leírást és költségbecslést is készített. Az alperes a fenti anyag értékelését magában foglaló okiratban (A/22. számú okirat) maga is úgy minősítette a felperes teljesítését, hogy az egy koncepcióterv elemeinek alapjaiban megfelel, azonban nem a program2 szerinti koncepciót vázol fel. Mindezek alapján a 2021. március 16-án az alperesnek átadott részletes megvalósíthatósági tanulmánynak nevezett anyag a szerződés keretében, annak első szakaszaként megjelölt tervezési feladat körében nyújtott szolgáltatás volt, függetlenül attól az alperesi hivatkozástól, hogy a felperes a szerződésben előírt eljárási rendnek megfelelően valóban nem kérte teljesítési igazolás kiállítását és részszámlát sem bocsátott ki.

[41] Annak megállapításához, hogy a felperes szolgáltatása a koncepció- és a látványtervek egyes tartalmi összetevőit illetően hiányos, illetve hibás volt-e, valamint annak megállapításához, hogy a felperes szerződésszegését (késedelmes és hibás teljesítését) az alperes adatszolgáltatási- és intézkedési kötelezettségének elmulasztása kizárja-e, elengedhetetlen feltétele lett volna elsődlegesen a szerződés első szakaszában teljesítendő szolgáltatások, ezek között is a koncepcióterv mint szerződéses szolgáltatás pontos tartalmának megállapítása, annak meghatározása, hogy ennek keretében a felperesnek milyen tartalmi elemekkel, tulajdonságokkal rendelkező terveket kellett volna szolgáltatni, majd ezt követhette volna annak vizsgálata, hogy a felperes által hiányolt adatok valóban szükségesek voltak-e a koncepciótervek elkészítéséhez. A felperes ebben a körben tartalmilag a Ptk. 6:150. § (1) és (2) bekezdéseire, vagyis arra hivatkozott, hogy az alperes szerződést segezt, mert az általa hivatkozott körben elmulasztotta megtenni azokat az intézkedéseket és szolgáltatni azokat az adatokat, amelyek szükségesek voltak ahhoz, hogy a tervezési szerződésből eredő kötelezettségeit megfelelően teljesíthesse. A Ptk. 6:150. § (2) bekezdése szerint a közbenső szerződésszegés jogkövetkezménye, hogy kizárja a másik fél – a perbeli esetben a felperes – olyan kötelezettségének megszegését, amelynek teljesítését az intézkedés elmulasztása megakadályozza. Ebből következően a közbenső intézkedés elmulasztása nem általánosságban zárja ki a másik fél szerződésszegését, hanem csak abban a részében, amely az intézkedés elmulasztásával okozati összefüggésben áll. A felperesnek ehhez mindenképp elő kellett volna adni, majd bizonyítani, hogy az általa hiányolt adatokra, alperesi intézkedésekre elengedhetetlenül szükség volt ahhoz, hogy a koncepciótervezési szakaszban a szerződéses kötelezettségének eleget tudjon tenni, amelynek megítélése alperesi vitás esetén szakkérdésnek minősült.

[42] Az elsőfokú bíróság anélkül vizsgálta az alperes közbenső szerződésszegését – a felperes helytálló hivatkozása szerint a tényállításaihoz képest valóban nem teljes körűen és az alperes szerződéses kötelezettségét tévesen csupán a birtokában lévő adatok szolgáltatására korlátozva –, hogy ezt megelőzően a szerződés pontos tartalmát, azt, hogy a felek mit értettek a koncepciótervek szolgáltatása alatt feltárta volna, illetve vizsgálta volna, hogy a felperes által hiányolt adatok és intézkedések egyáltalán szükségesek voltak-e a koncepciótervezés fázisában és akadályozták-e a felperes teljesítését. Nem volt megalapozott ezért az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a felperesnek az együttműködési kötelezettsége körében törekednie kellett volna a koncepciótervek elkészítésére abban az esetben is, ha az alperes

nem adott át részére az általa szükségesnek tartott valamennyi információt, mert az ennek megállapításához szükséges tények nem álltak rendelkezésre, maga a koncepciótervként nevesített szolgáltatás tartalma sem volt kétséget kizáróan megállapítható, amint az sem, hogy a felperes által hiányolt adatok a tervezési munkának ebben a fázisában valóban akadályozták a felperesi teljesítést.

[43] A fentiek körében az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése [Pp. 237.§] nem volt megfelelő, mert nem hívta fel a feleket az e tekintetben hiányos, illetve nem kellően részletezett nyilatkozataik teljeskörű előadására. Mindez azonban a másodfokú eljárásban nem tette szükségessé a Pp. 370. § (4) bekezdése, illetve 369. § (4) bekezdése szerinti intézkedések alkalmazását, mert a fenti tények vizsgálata és bizonyítása az alább kifejtendő indokok miatt nem eredményezett volna eltérő érdemi döntést. Erre figyelemmel viszont a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben az alperes adatszolgáltatási- és intézkedési kötelezettségével kapcsolatosan előadott tények és érvek vizsgálatát, illetve elbírálását mellőzte.

[44] A Fővárosi Ítéltábla a felmondás ténybeli alapja szempontjából az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álló peradatok és nyilatkozatok alapján a következőknek tulajdonított jelentőséget. A felperesnek a felek között létrejött, a Ptk. 251. § (1) bekezdése szerint minősülő szerződés alapján az annak mellékletét képező program2ban részletesen meghatározottak szerinti tervező munkát kellett elvégeznie, az egymásra épülő munkafázisoknak (konceptió- és látványtervek, építési engedélyezési terv, kivitelezési tervek) egyaránt a program2 megvalósítására kellett irányulnia. A felek kiemelt jelentőséget tulajdonítottak a felperes által is tudottan kizárólag támogatásból megvalósuló projekthez rendelkezésre álló költségkeretnek (szerződés fent idézett VI.4.6. pontja) és kifejezetten hibás teljesítésnek tekintették, ha a felperes olyan tervet készít, amely a rendelkezésre álló anyagi fedezet összegéből nem valósítható meg (szerződés III.11.; IX.1.3. pontjai). A felperes közbeszerzési eljárás eredményeként nyertes ajánlattévőként szerződött az alperessel, amely eljárásban lehetősége volt az ajánlatkérőtől kiegészítő tájékoztatást kérni. A közbeszerzési dokumentumok és a költségvetéssel ellátott program2 a szerződés részét képezték és a felperes mindezek ismeretében tette meg azt a nyilatkozatát a szerződés III.13. pontjában, hogy az átvett dokumentumok alkalmasak arra, hogy a szerződésből eredő kötelezettségeit szerződésszerűen teljesíteni tudja és a szerződés III.13. pontja szerint a felperes a munkák nem megfelelő ismeretére visszavezethető okokkal a késedelmét nem menthette ki, illetve nem indokolhatta.

[45] A fentiekből következően a felperes a költségkeretet a tervezési munka minden fázisában köteles volt betartani, vagyis már a koncepciótervezés szakaszában olyan javaslatokat kellett felvázolnia, amelyből az alperes választása szerinti koncepció alapján elkészített engedélyezési-, majd kiviteli terv szerint a projekt a rendelkezésre álló költségkeretből ténylegesen megvalósítható. Ehhez képest a felperes a program2ban meghatározott tervezési feladat és a költségkeret ismeretében négy nappal a szerződés megkötése után, 2021. január 31-én munkamódszerként azt a javaslatot tette, hogy a koncepcióalkotás legelső szakaszában a feleket – megfogalmazása szerint – ne nyomassza az állandó költség-kérdés, az volt a javaslata, hogy egy előre mutató helységi jövőkép mentén próbálják meg kialakítani az ideális koncepciót, majd azt követően vizsgálják meg, hogy jó

minőségű anyagokból és színvonalas kivitelezéssel mennyibe kerülne. Ebben a nyilatkozatában ismertette a 2021. március 16-án leadott anyaggal tartalmilag lényegében megegyező javaslatait és kifejtette azt a később következetesen fenntartott tervezői álláspontját, hogy elsődlegesnek a projekt lehető legmagasabb műszaki színvonalon és minőségben történő megvalósítását tartja akkor is, ha emiatt a program2ban szereplő egyes projektelemek a rendelkezésre álló költségkeretből nem valósíthatók meg, erre tekintettel kérte az alperest, hogy állítson fel egy prioritási sorrendet.

[46] A felperes a fenti nyilatkozatából kitűnően már néhány nappal a szerződés megkötése után az abban egyértelműen meghatározott tervezési feladattól – a program2ban foglaltaknak a meghatározott költségkeretből történő megtervezése – eltérő feltételek mellett kívánt teljesíteni. Miközben ugyanezen nyilatkozatában azt is kifejezésre juttatta, hogy a támogató által rendelkezésre bocsátott jelentős forrás alkalmas arra, hogy gondos tervezéssel jó épületeket, infrastruktúrát tervezve előre mutató, fenntartható és jövedelmező fejlesztések valósuljanak meg, mégis azt kívánta elérni, illetve ahhoz kérte az alperes hozzájárulását, hogy a költségvetéstől függetlenül tervezőként mintegy szabad kezet kapjon az általa kívánatosnak tartott magas színvonalú műszaki megoldások megtervezése érdekében annak árán is, hogy a program2 jelentős elemeinek megtervezése és kivitelezése elmarad.

[47] Az alperes a felperes fenti javaslatát egyértelműen elutasította, 2021. február 2-án kinyilvánította, hogy a felperesnek a program2 szerint kell eljárni, az abban meghatározott elképzeléseket kell megvalósítani az ott meghatározott költségkeretből és kifejezetten sérelmezte, hogy mindezt a felperes megkérdőjelezi, egyben felhívta a figyelmét, hogy egyes projektelemek elhagyása, illetve jelentős módosítása a támogatás elvonását eredményezheti. Kifejtette továbbá a felperes javaslataival kapcsolatos álláspontját, kinyilvánította egyebek között, hogy a helyszín3 tetőtér beépítéséhez továbbra is ragaszkodik és nem ért egyet a szolgáltatóház elbontásával.

[48] A felperes számára már a közbeszerzési eljárás és az annak eredményeként megkötött szerződés, de az alperes előbbi nyilatkozata alapján is nyilvánvalónak kellett lennie, hogy a program2 minden elemét magában foglaló olyan terveket kell készítenie, amelyek a rendelkezésre álló támogatási összegből kivitelezhetők. Ez vonatkozott a koncepciótervezés fázisára is, és alapvetően téves volt a felperesnek az a hozzáállása, hogy a tervezési munkának ebben a szakaszában a felek ne tulajdonítsanak jelentőséget a költségkeretnek, hiszen az engedélyezési és a kivitelezési tervek elkészítése a koncepciótervekre épült, az alperes által kiválasztott koncepciónak megfelelő engedélyezési tervdokumentációt kellett készíteni az engedélyköteles beruházási elemekre és nyilvánvalóan értelmetlen, valamint az alperes mint megrendelő igényeinek kielégítésére alkalmatlan az olyan koncepció kidolgozása, amelyben felvázolt megoldások rendelkezésre álló forrás hiányában nem valósíthatók meg. A felperesnek a Ptk. 6:251. § (2) bekezdéséből folyó kötelezettsége szerint is nem a saját maga által kívánatosnak tartott megoldásokat és színvonalat képviselő településfejlesztési koncepciót, hanem az alperes szerződésben egyértelműen kifejezésre juttatott céljának és igényeinek megfelelő koncepciókat kellett kidolgoznia.

[49] Ehhez képest a 2021. március 16-án átadott anyag – amely ugyan nyolc féle koncepciót vázolt fel, de ezek közül csak a felperes által véglegesnek tekintett „F” jelű koncepcióhoz tartozik telepítési és funkcionális vázlat – a tartalma alapján, de a felperes törvényes képviselőjének 2021. március 16-i kísérőlevelében foglaltak szerint sem felel meg a fenti követelményeknek, mert a felperes olyan tervezési koncepciót vázolt fel, amely a rendelkezésre álló 637.800.000 forint + áfa összegű támogatási forrással szemben 843.486.000 forint + áfa ellenében lett volna megvalósítható, és ahogy azt törvényes képviselője a fenti nyilatkozatában elismerte az általa tervezett koncepció szerint a rendelkezésre álló forrásból az összes felújítás nem fog tudni megvalósulni. A projekt lényeges elemét képező helyszín³ felújítását, a közterület neveit – az útburkolati felújítás kivételével – érintő felújítási munkák jelentős részét, vagyis a program² 3.2–3.4. pontjaiban foglalt projektrészeket csak egy későbbi beruházás keretében látta megvalósíthatónak.

[50] A költségkeret jelentős túllépésén kívül a felperes javaslata szerinti koncepció tartalmilag is eltért a szerződésben meghatározott követelményektől, mert a program²ban foglaltak és az alperes egyértelmű, többször is kifejezésre juttatott utasítása ellenére a szolgáltatóházat nem felújítani, hanem elbontani tervezte új épület kialakításával, s miközben arra hivatkozott, hogy a felújítás nem költséghatékony a program²ban erre előírányzott 17.005.000 + áfa összeggel szemben a javaslata 136.000.000 forint + áfa összegből lett volna megvalósítható és a felperes saját nyilatkozata szerint is a helyszín² és a szolgáltatóház felépítése a teljes projektre rendelkezésre álló forrás jelentős részét felemésztette volna. Ezen kívül szintén a szerződésben foglaltakkal és az alperes egyértelmű utasításával ellentétben a felperes a helyszín³ tetőtér-beépítését nem tervezte be. A felperes ugyan nyolc koncepciótervnek nevezett javaslatot szolgáltatott, azonban maga is csak a szöveges leírással és költségbecsléssel ellátott egyetlen változatot tartotta olyannak, amelyet a hatósággal korábban egyeztetett. Ehhez képest a szerződés szerinti kötelezettsége lakossági egyeztetésre alkalmas koncepció- és látványtervek készítése és az engedélyköteles beruházási elemek meghatározása volt, amelynek az általa szolgáltatott egyetlen részletesen kidolgozott koncepció nyilvánvalóan nem felelt meg, mert az első tervezési fázis szerződés tartalmából megállapítható lényege éppen az volt, hogy az alperes a helyi lakosok bevonásával a felvázolt koncepciók közül kiválassza azt a megoldást, amely majd a felperes általi megtervezést követően kivitelezésre kerül. A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy a felperes által szolgáltatott tervek között az alperes nyilatkozata (A/22. sorszám alatti okirat) szerint ugyan szerepel egy olyan, az „E1” jelű koncepcióterv, amely leginkább megfelel a program²nak, azonban a felperes következetesen képviselt és különösen a 2021. január 31-i és március 16-i nyilatkozataiból kitűnő álláspontja szerint ezt maga sem tekintette a lakossági egyeztetésre alkalmas valóságos, a hatóságokkal előre leegyeztetett alternatívának, az alperes egyértelmű és többször kifejezésre juttatott utasításai ellenére ragaszkodott a saját elképzelései szerinti, a rendelkezésre álló költségkeret jelentősen meghaladó „F” jelű koncepcióhoz.

[51] A fentebb már kifejtettek szerint a rendelkezésre álló peradatok és a felek nyilatkozatainak hiányossága folytán abban a kérdésben egyértelműen nem lehetett állást foglalni, hogy a szolgáltatott tervezési anyag felperes által sem vitatott hiányosságait az alperes adatszolgáltatási és intézkedési kötelezettségének elmulasztása okozta-e, de ennek nem volt jelentősége, mert az bizonyosan megállapítható, hogy a költségkeret jelentős

túllépése az adatszolgáltatással nem áll összefüggésben. A felperes a 2021. március 8-i nyilatkozatában ugyan hivatkozott arra, hogy a költségkeret túllépését műszaki szükségszerűség indokolta, de az itt megjelölt körülmények a jelentős költségtúllépés okszerű indokaként nem szolgálhattak. Az e nyilatkozatban említett költségek közül a parkolóhelyek nem vitásan szükséges és a program2ban nem szereplő kialakításának költségét a felperes 10.400.000 forintban határozta meg. A látogató központhoz szükséges kiszolgáló helyiségek és azok gépészeti tervezését érintően a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt megállapítható, hogy az a program2 3.1.2. pontjában foglaltakhoz képest valóban utóbb felmerült, ott nem kalkulált költségnek minősül, de ennek nem is volt jelentősége mert a felperes maga sem állította, hogy a költségkeret több mint 200.000.000 forint + áfa összeggel való túllépését az alperes közbenső szerződésszegése okozta, miközben megállapítható volt, hogy önmagában a szolgáltatóházat érintő, a szerződésben foglaltaktól alapvetően eltérő felperesi koncepció a program2ban erre előirányzott összeghez képest 118.995.000 forint + áfa költségnövekedést eredményezett.

[52] Ahogy arra az alperes csatlakozó fellebbezésében helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság tévesen nem tulajdonított jelentőséget a szerződés költségkeret betartására vonatkozó rendelkezéseinek és az erre alapított felmondási oknak. A fentebb már kifejtettek szerint a 2021. március 16-án leadott anyagot a felek nyilatkozatai alapján sem lehetett a szerződés kereteibe nem illeszkedő szolgáltatásként értékelni, így téves az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy az ebben felvázolt koncepciónak és a megvalósítási költségeknek a felmondás megítélése szempontjából ne lenne jelentősége.

[53] A fentiekben kifejtettek szerint a felek szerződésének lényeges részét képezte a projektre rendelkezésre álló támogatási összeg, a felperesnek már a koncepciótervezés szakaszától kezdődően olyan műszaki megoldásokat kellett volna kidolgoznia, amelyek kivitelezése esetén a költséghatárok betarthatók. Ehhez képest a felperes a tervezői munka során ezt már a szerződés megkötésétől kezdődően figyelmen kívül hagyta, a program2 és az alperes egyértelmű utasításai ellenére olyan megoldást vázolt fel, amely a támogatási összegből bizonyosan nem lett volna megvalósítható és mindez nem áll összefüggésben az elsőfokú eljárásban részletesen felsorolt és a fellebbezésében is megismételt adathiánnyal, hanem abból eredt – amint azt az alperes is helyesen fejtette ki és a felek közötti levelezés is egyértelműen alátámasztja –, hogy a megrendelő igényeinek, elvárásainak, utasításainak és a szerződésben foglaltaknak a figyelmen kívül hagyásával a saját elképzelései, koncepciója mentén kívánta megtervezni a perbeli projektet.

[54] A költségekhez való hozzáállást érintően a felek közötti feloldhatatlan eltérés – amely alapvetően abból ered, hogy a felperes a szerződés szerinti tervezési feladatát tévesen értelmezte és ezt a hozzáállását következetesen az alperes többszöri figyelemfelhívása ellenére is fenntartotta – a szerződés első szakasza szerint teljesítendő tervek és nyilatkozatok egyéb hiányaitól függetlenül is a szerződés IV.2.2.–2.4.pontjaiban foglalt teljesítési határidő letelte előtt előrevetítette, hogy a felperes az esedékességkor nem fog tudni teljesíteni, mert az építési engedélyezési tervdokumentáció elkészítésére 2021. március 16-ától számított további 30 nap állt rendelkezése, miközben a program2 valamennyi elemére kiterjedő és a rendelkezésre álló költségkeretből megvalósítható lakossági egyeztetésre alkalmas koncepciótervek és látványtervek nem álltak rendelkezésre. Másrészt az is nyilvánvaló volt,

hogy a felperes teljesítése hibás lesz, mert az általa felvázolt és egyébként a nyilatkozataiból kitűnően megtervezni javasolt koncepciónak megfelelően a jövőben elkészítendő engedélyezési és kivitelezési tervdokumentáció bizonyosan nem felelne meg a szerződésben foglaltaknak. A felperes tervezői magatartása, nyilatkozatai, a 2021. január 31-én és március 16-án átadott anyag a tervezési szerződés egymásra épülő munkafázisai miatt egyértelművé tették, hogy amennyiben az engedélyezési és kiviteli terveket a felperes ennek alapján készíti el, az a szerződés III.11. és IX.1.3. pontjaiban foglaltak szerint hibás teljesítésnek minősül, mert a rendelkezésre álló anyagi fedezet összegéből nem valósítható meg. Mindezen indokok alapján az alperes előzetes szerződésszegésre alapított felmondási joga a Ptk. 6:151. § (1) és (2) bekezdései szerint is megnyílt.

[55] A Ptk. 6:151. § (1) bekezdése által konjunktív feltételként megkívánt érdekmúlást a felperes helytálló fellebbezési érvelése szerint önmagában a bizalomvesztés valóban nem alapíthatja meg, különös figyelemmel arra, hogy a peres felek közötti jogügylet nem megbízási, bizalmi jellegű jogviszonyt hozott létre. A felperes érdekmúlás körében kifejtett értelmezése ugyanakkor nem helytálló, mert az érdekmúlás megállapításához nem az szükséges, hogy a megrendelőnek a szerződéssel elérni kívánt cél megvalósítása, vagyis a szerződéses szolgáltatás nyújtása a továbbiakban már egyáltalán ne álljon érdekében, hanem ahogy azt az elsőfokú bíróság által is idézett EBD2013. P. 15. számon közzétett eseti döntés értelmezi, az érdekmúlás azt jelenti, hogy a megrendelőnek – a szerződésszegés miatt – az adott vállalkozó további teljesítéséhez szükséges érdeke szűnik meg.

[56] Erre figyelemmel nincs jelentősége annak a felperesi érvelésnek, hogy az alperes a perbeli szerződés tárgyát képező településfejlesztési céljával és szándékával nem hagyott fel, mert ebben a körben azt kellett vizsgálni, hogy az alperesnek megszűnt-e az ahhoz fűződő érdeke, hogy a program2 szerinti tervezőmunkát a felperes végezze el, amely érdekmúlás az alábbiak szerint megállapítható volt.

[57] Ebből a szempontból annak volt jelentősége, hogy az alperes a perbeli projektet teljes egészében támogatásból tervezte megvalósítani, nincs adat, hogy ahhoz egyéb forrás rendelkezésére állt volna, de ennek nem is volt jelentősége, mert nem vitatható, hogy súlyos érdeksérelmet jelent az önkormányzat számára, ha egy kiemelt településfejlesztési cél azért nem tud megvalósulni, mert az ehhez rendelkezésére álló támogatást elveszti, ahogy azt a BDT2010. 2278. számon közzétett eseti döntés is kifejti. A perbeli esetben a program2ban meghatározott műszaki tartalom teljeskörű és határidőben való megvalósításának elmaradása – ahogy arra az alperes már 2021. február 2-án felhívta a felperes figyelmét – a támogatás elvesztését eredményezhette. Ezt támasztja alá a cég1 alpereshez intézett 2021. február 11-i nyilatkozata, amelyben kinyilvánította, hogy támogatóként elvárja a program2ban foglalt valamennyi programelem határidőben való teljes körű megvalósítását, valamint azt, hogy az alperes a peres felek közötti jogviszonyban megrendelői utasításokkal jelölje ki a felperes tervezői feladatellátásának határait, amelyek megtagadása esetén gyakorolja a szerződésszegés jogkövetkezményeit. A támogató egyértelművé tette, hogy a tervezési időszak határideje betartásának elmaradása veszélyeztetheti a támogatott projekt határidőben történő befejezését, ezáltal a támogatási jogviszony céljának megvalósulását, amely a támogatás visszavonását eredményezheti (A/9. sorszámú okirat).

[58] A felperesnek az a magatartása, hogy a program2ban felsorolt valamennyi projektlem megadott költségvetés keretei között való megtervezésére vonatkozó megrendelői utasítást folyamatosan figyelmen kívül hagyta, a program2 lényeges elemeinek (pl. szolgáltató ház felújítása) a megváltoztatására törekedett, de törvényes képviselőjének 2021. március 16-i nyilatkozata – amely szerint a támogatásból csak a program2 egy része valósítható meg – nyilvánvalóvá tette az alperes számára, hogy a felperes tervezése mellett fennáll annak a reális veszélye, hogy a támogatást elveszti, mert a támogató által elvárt településfejlesztési munkálatok a felperes közreműködése mellett a támogatási összegből bizonyosan nem fognak az előírt határidőben (2022. december 31.) megvalósulni. Nem lehet kétséges, hogy az alperesnek mindezek ismeretében nem állt érdekében fenntartani a szerződéses jogviszonyt egy olyan tervezővel, aki már a koncepciótervezés szakaszában azt tette egyértelművé, hogy olyan terveket tud majd készíteni, illetve tart kívánatosnak és megvalósíthatónak, amelyek a támogatási célnak és egyébként az ezzel összhangban álló program2ban foglaltaknak nem felelnek meg. A felperessel való további együttműködés esetén az alperes kitette volna magát annak a veszélynek, hogy a támogatás visszavonása miatt a kiemelt jelentőséggel bíró településfejlesztés egyetlen eleme sem valósul meg. Mindezek alapján nem lehet kétséges, hogy az alperesnek a felperes teljesítéséhez fűződő érdeke megszűnt, amelynek szempontjából közömbös, hogy a program2ban foglaltakat a későbbiekben milyen úton (új közbeszerzési eljárás, saját alkalmazottak) kívánta megvalósítani.

[59] A Ptk. 6:151. § (2) bekezdése körében a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal az értelmezésével, hogy azért nem kellett a felperest a felmondás előtt határidő tűzésével a hiba kijavítására felhívni, mert a szerződés XII.2. pontja súlyos szerződésszegés esetén az alperesnek lehetőséget biztosított a szerződés azonnali hatályú felmondására. A Ptk. 6:151. §-a az előzetes szerződésszegést szabályozza, amely akkor valósul meg, ha a teljesítési idő lejártá előtt nyilvánvalóvá válik, hogy a kötelezett az esedékességgel nem tud majd szerződésszerűen teljesíteni, vagyis ha előre látható a kötelezett nyilvánvaló késedelme vagy hibás teljesítése. Ehhez képest a szerződés XII.2. pontja a már megvalósult, vagyis a teljesítéshez kapcsolódó szerződésszegésről szól, amely két eset nem feleltethető meg egymásnak.

[60] A Fővárosi Ítéltábla a kijavításra való felhívás szempontjából annak tulajdonított jelentőséget, hogy a 2021. március 16-án átadott anyag az ahhoz tartozó építészeti-műszaki leírás tartalmából kitűnően a jelentős költségnövekedést okozó és a program2tól való alapvető eltérést eredményező elemei tekintetében (szolgáltatóház bontása, helyszín3 felújításának kérdése) megegyezett a 2021. január 31-én benyújtott felperesi javaslattal, amelyben felvetett kérdésekre az alperes 2021. február 2-án egyértelművé tette, hogy mind a tartalmát, mind pedig a költségkeretet tekintve ragaszkodik a program2ban foglaltak megvalósításához, a felperes módosítási javaslataival nem ért egyet. Ezt követően is több alkalommal (egyebek között 2021. február 17-én és február 18-án) figyelmeztette a felperest, hogy az általa javasolt megoldás nem felel meg a program2ban foglaltaknak, majd 2021. február 19-én 2021. február 24-i határidő tűzésével felhívta a program2nak megfelelően összeállított vázlattervek bemutatására, amelyeket egyebek között arra hivatkozással nem

talált elfogadhatónak, hogy a program2ban meghatározott funkcionális elhelyezés és tervezési igény egyik alternatívában sem teljesül.

[61] A felek között már a pert megelőzően is vitás volt az alperes adatszolgáltatási kötelezettségének terjedelme, a felperes számtalan adat rendelkezésre bocsátását kérte, amelyek tekintetében a rendelkezésre álló adatok hiányában a perben azt nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, hogy ezekre szükség volt-e a tervezési szerződés első szakaszának a teljesítéséhez. Az azonban a rendelkezésre álló iratokból egyértelműen megállapítható volt, hogy a költségvetés túllépése nem a felperes által hiányolt adatokkal függ össze, amint az is nyilvánvaló, hogy az alperes ebben a tekintetben több alkalommal is felhívta a felperest a szerződésszerű teljesítésre, s miután 2021. március 16-án lényegében az alperes által korábban már visszautasított január 31-i javaslattal egyező koncepciót vázolt fel, az alperesnek a felmondási jog gyakorlása előtt már nem kellett újból a hiba javítására, vagyis az új tervek szolgáltatására felhívnia.

[62] A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a szerződés VI.10. pontjában foglaltak szerint a 2021. március 16-i tervet – egyeztetés kezdeményezésének hiányában – az alperes részéről jóváhagyottnak kell tekinteni, mert az alperes a 2021. március 16-i „F” jelű koncepcióval tartalmilag lényegében megegyező 2021. január 31-i javaslatot egyértelműen elutasította, majd március 30-án a szerződést felmondta egyebek között azzal az indokkal, hogy a szolgáltatott anyag nem felel meg a szerződésben foglaltaknak és a felmondást megelőző nyilatkozataiban is egyértelművé tette, hogy a felvázolt koncepciót nem tartja elfogadhatónak.

[63] A fentiek miatt az alperes felmondási joga a Ptk. 6:151. § (1) bekezdése és az ezen keresztül alkalmazandó Ptk. 6:154. § (1) bekezdése, valamint a Ptk. 6:151. § (2) bekezdése és ezen keresztül a Ptk. 6:140. § (2) bekezdése alapján megnyílt és 2021. március 30-án erre tekintettel jogszerűen mondta fel a szerződést.

[64] A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a kereset elbírálása során nem az egyes felmondási okokról, hanem arról kellett állást foglalni, hogy a peres felek közötti szerződéses jogviszony fennáll avagy azt a felmondás megszüntette. A felmondási nyilatkozatban megjelölt egyetlen ok is megalapozza a felmondást és alkalmassá teszi jogi hatály (a szerződés megszüntetése) kiváltására, ezért a további felmondási okok vizsgálata szükségtelen, mert azok alapossága vagy alaptalansága nem eredményezhetne eltérő érdemi döntést.

[65] A Fővárosi Ítéltábla ezért a csatlakozó fellebbezés és a fellebbezés kapcsán csupán megjegyzi, hogy ugyanazon magatartás, illetve mulasztás – a perbeli esetben a szerződés részét képező program2ban foglaltak, valamint a megrendelő utasításainak figyelmen kívül hagyása – egyidejűleg nem minősülhet hibás teljesítésnek és a teljesítés megtagadásának, a két szerződésszegési alakzat közötti alapvető eltérés abban áll, hogy amíg

a hibás teljesítés esetén történik teljesítés, de a szolgáltatás nem felel meg a szerződésben vagy jogszabályban megállapított minőségi követelményeknek [Ptk. 6:157. § (1) bekezdés], addig a teljesítés megtagadása [Ptk. 6:183. §] esetén a szerződésszegő fél részéről szolgáltatás nyújtására egyáltalán nem kerül sor, mert a kötelezett nem is kíván teljesíteni.

[66] Szintén nem volt az érdemi döntésre kiható jelentősége, de az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes a 2021. március 16-i dokumentáció nyilvánosságra hozatalával szerződést szegett, mert a szerződés VII.6. pontja szerint csak az alperes előzetes írásbeli hozzájárulásával adhatta volna tovább a tervezési dokumentáció bármely munkarészét harmadik félnek és az alperes ezt a hozzájárulást kifejezetten megtagadta. A felperes által alkalmazott munkamódszertől függetlenül a szerződés keretében szolgáltatott valamennyi tervdokumentáció – beleértve a koncepció- és látványterveket is – helyi lakosokkal való megismertetése, számukra való hozzáférhetővé tétele nem a felperes feladata volt, sőt az alperes írásbeli hozzájárulása nélkül ettől tartózkodni volt köteles. Ebből a szempontból a fellebbezésben foglaltakkal ellentétben a tervekhez mint szellemi alkotáshoz fűződő felhasználási jogok átszállásának, az ezzel kapcsolatos jogszabályi rendelkezéseknek nem volt jelentősége, mert ahogy azt az alperes is helyesen fejtette ki a felhasználási jogok átszállásától függetlenül a felek a felperes mint tervező rendelkezési jogát szerződéssel korlátozták, amelynek nem volt jogszabályi akadálya. A felperes ugyanakkor helyesen hivatkozott arra a fellebbezésében, hogy a szerződésen alapuló felmondási jog gyakorlásának konjunktív feltételét jelentő érdekmúlás nem bizonyított. Az alperes ebben a körben csak a bizalomvesztésre hivatkozott, de a fentiekben már kifejtetteknek megfelelően értelmezett érdekmúlás alapjául szolgáló tény, illetve körülményt nem adott elő és nem bizonyított, így a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt megállapítható, hogy a részletes megvalósíthatósági tanulmánynak nevezett dokumentáció nyilvánosságra hozatala miatt az alperesnek a továbbiakban már nem állt érdekében, hogy a szerződést a felperes teljesítse.

[67] A Fővárosi Ítéltábla mindezen indokok alapján az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét túlnyomórészt eltérő indokok alapján a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

[68] A fellebbezés nem vezetett eredményre, a csatlakozó fellebbezés az indokokat érintően eredményes volt, ezért a felperes a Pp. 364. §-a alapján alkalmazott Pp. 83. § (1) bekezdése szerint köteles az alperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének megtérítésére, amelyet a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései alapján a másodfokú eljárás idő- és munkaszükségletét figyelembe véve állapított meg tekintettel arra is, hogy az alperes ugyan a megbízási szerződés szerint tartott igényt az ügyvédi munkadíj megtérítésére, azonban a másodfokú munkadíjról való megállapodást nem csatolt, mert a 2021. október 29-én aláírt ügyvédi megbízási szerződés kizárólag az elsőfokú ügyvédi munkadíjban való megállapodást foglalja magába.

[69] A felperes költségfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett fellebbezési és az alperes személyes illetékmentességére tekintettel meg nem fizetett csatlakozó fellebbezési illetéket a Pp. 102. § (1) bekezdése szerint a pervesztes felperes köteles viselni.

[70] A Fővárosi Ítéltábla a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) és e) pontjai alapján tájékoztatja a felperest, hogy a fellebbezési- és csatlakozó fellebbezési illeték az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő hatvanadik napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

Budapest, 2023. szeptember 19.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Matosek Edina s.k.

előadó bíró

Dr. Kolozs Balázs s.k.

bíró